

EUROPOS SĄJUNGA
Europos fondas trečiųjų
šalių piliečių integracijai

Viešoji įstaiga Nacionalinė regionų plėtros agentūra

TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIŲ INTEGRACIJA LIETUVOJE

Trečiųjų šalių piliečių integracija Lietuvoje yra trečias tokio pobūdžio projektas VŠĮ Nacionalinei regionų plėtros agentūrai. Ankstesnių projektų patirtis įgalino mus kvalifikuotai vykdyti šį projektą. Trumpai pristatysime savo ankstesnius projektus, susijusius su imigracijos problemomis, taip pat dar kartą apžvelgsime trečiąjį projektą, tik jau palyginamuoju principu su pirmu ir antru.

VŠĮ Nacionalinės regionų plėtros agentūros patirtis dirbant su imigrantais:

- **1 Projektas** „*Politinio dialogo formavimas: tarpkultūrinės kompetencijos plėtra įtakojant priimančios šalies gyventojų ir imigrantų elgseną*“, kurio **tikslas**: ugdyti politinius gebėjimus bei didinti tarpkultūrinę kompetenciją užtikrinant trečiųjų šalių piliečių (imigrantų) integraciją Lietuvoje. Šiam tikslui pasiekti buvo siekiama įtakoti imigracijos procesą, pasirengiant trečiųjų šalių piliečių imigracijai Lietuvoje bei suburti partnerystės tinklą, įgalinantį trečiųjų šalių piliečių integracijos planą Lietuvoje. Projekte didelis dėmesys skiriamas darbinei trečiųjų šalių piliečių integracijai, padėčiai darbo rinkoje. Projektas įgyvendinamas nuo 2009-01-01 d..
- **2 Projektas** „*Viešojo sektoriaus darbuotojų ir darbdavių tarpkultūrinių kompetencijų ir gebėjimų stiprinimas, lengvinant trečiųjų šalių piliečių integracijos procesą*“, kurio **tikslas** - viešo sektoriaus darbuotojų ir įmonių darbuotojų, atsakingų už asmenų (imigrantų) įdarbinimą, tarpkultūrinių kompetencijų ir gebėjimų stiprinimas, siekiant palengvinti trečiųjų šalių piliečių integraciją į visuomenę ir darbo rinką. Projektas įgyvendinamas nuo 2009-07-02 d.
- **3 Projektas** Siekiama sukurti socialinės partnerystės tinklus skirtinguose regionuose (5 tinklai). Projektas „*Regioninių socialinės partnerystės tinklų kūrimas Lietuvoje*“ orientuotas ne į darbo rinką, kas buvo itin aktualu minėtuose projektuose, bet į trečiųjų šalių piliečių

socializaciją ir integraciją visuomenėje lengvinančias politikos priemones.

Projektas įgyvendinamas Lietuvos Respublikos teritorijoje: VšĮ Nacionalinės regionų plėtros agentūra veiklos teritorija – Lietuva; Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija jungia penkis Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmus penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilnius, Kaunas, Šiauliai, Klaipėda ir Panevėžys), pagal kuriuos ir bus siejamas regioninis skirstymas. Planuodami projektą projekto partneriai atliko *parengiamuosius darbus*: susitikimo metu identifikavo situacijos problemą, numatė galimus jos sprendimo būdus, pasidalino pareigomis ir atsakomybe, tai patvirtino Jungtinės veiklos sutartimi, atliko parengiamuosius vizitų derinimo darbus.

Įvykę projekto renginiai:

1. 2010 m. balandžio 27 d. - susitikimas su socialiniais partneriais Šiauliuose (Šiaulių PPAR);
2. 2010 m. balandžio 29 d. - susitikimas su socialiniais partneriais Marijampolėje (Kauno PPAR);
3. 2010 m. gegužės 19 d. - susitikimas su socialiniais partneriais Panevėžyje (Panevėžio PPAR);
4. 2010 m. gegužės 24 d. - susitikimas su socialiniais partneriais Vilniuje (Vilniaus PPAR);
5. 2010 m. birželio 3 d. - susitikimas su socialiniais partneriais Klaipėdoje (Klaipėdos PPAR);
6. 2010 m. birželio 18 d. - socialinių partnerių susitikimas su Graikijos ekspertu (Šiaulių PPAR).

Įvykusio projekto renginio apžvalga

Socialinių partnerių tinklo susitikimas Panevėžyje (2010-05-19)

2010 m. gegužės 19 d. Panevėžyje (Susitikimą organizuoti padėjo Panevėžio prekybos pramonės ir amatų rūmai) įvyko susitikimas. Jame dalyvavo šių įstaigų atstovai:

- Panevėžio darbo birža;
- Panevėžio socialinių paslaugų centras;
- Panevėžio profesinio rengimo centras;

- KTU Panevėžio institutas;
- Vaikų teisių apsaugos skyrius;
- Panevėžio vyskupijos Caritas;
- Panevėžio darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba;
- Panevėžio darbo rinkos mokymo centras;
- Panevėžio rajono savivaldybės administracija socialinės paramos skyrius;
- Panevėžio prekybos pramonės ir amatų rūmai.

Panevėžio regiono socialiniai partneriai pasidalino įvairiomis patirtimis, kurios padėjo atskleisti esmines problemas susijusias su imigrantų integracija Lietuvoje.

Panevėžio regione daugiausia buvo imigrantų iš Kinijos. Į Lietuvą jie atvyko legaliai, per darbo biržas gavo leidimus dirbti, nes turi įsiregistravę savo įmones, pateikę reikiamus dokumentus legaliai įsitvirtino. Atidarė drabužių parduotuves. Tačiau verslas nesisekė ir jie išvyko po 1,5 mėn nuo veiklos pradžios, paskui save palikę skolas (darbuotojams, tiekėjams). Neoficialiomis žiniomis kiniečius remia jų vyriausybė, kiniško verslo plėtrai kitose šalyse. Lietuvos Respublikos imigrantų įstatymų spragos skatina tokį nesąžiningą verslą, tuo pačiu „skriausdama“ savo piliečius.

Panevėžio regione yra imigrantų ir iš kitokių šalių Kazachstano, Latvijos ir kitų – pavieniai atvejai, atskleidę vyraujančią problematiką, kuri yra itin skaudi, nes įtraukia šeimas, o svarbiausia vaikus. Yra žinomas atvejis su Kazachstano piliečio vaikais. Nepaisant to, kad žmona yra lietuvė visi Lietuvoje gimę vaikai yra Kazachstano piliečiai. Pagal LR įstatymus, kas 4 metus vaikai turi atvykti į Kazachstano ambasadą ir prasitęsti leidimą gyventi. Moteris nebegyvena su vyru, tačiau nėra oficialiai išsituokusi, dėl to negauna jokios pašalpos ar paramos iš valstybės, o ji yra susilaukusi 4 vaikų. Pavienių atvejų problematika yra daug sudėtingesnė negu masinė, nes mažumai niekas nepadeda spręsti rūpesčių. Vienintelė jų viltis socialiniai darbuotojai, kurie padėti gali tik savo moraliniu palaikymu. Panevėžio regiono socialiniai darbuotojai, dirbantys su nelegaliais imigrantais sako, jog bijo, kad tik nelegalus imigrantas nesusirgtų, nes nebūtų ką daryti, mūsų įstatymai nenumato jokios medicininės pagalbos, nelegaliems imigrantams šalyje.

Viena iš esminių problemų buvo įvardinta kalbos nemokėjimas ir galimybių ją mokytis nebuvimas. Kalbos kursai vyko projektų metu, tęstinumas nenumatytas. Pvz. Latvijos pilietis lietuvių kalbos mokosi iš draugės.

Mūsų šalies darbo rinka šiuo metu yra sudėtinga vietiniams gyventojams, imigrantams ši situacija yra daug ryškesnė. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, tam kad būtum legalus imigrantas turi turėti darbą. Įsidarbinimui būtinas leidimas dirbti, o tam kad turėti leidimą dirbti, turi

turėti leidimą gyventi ir taip žmogus pasiklysta „leidimų labirinte“ kol galu gale pasirenkamas „nelegalo kelias“. Šio susitikimo pavyzdžiai rodo, kad reikia apie tai kalbėti ir spręsti problemas susijusias su imigrantų integracija Lietuvoje.

Socialinių partnerių kontaktai:

Socialinis partneris	telefono numeris	e.l. paštas	inetrnetinio tinklapio adresas
KTU Panevėžio institutas	8-45-516161	jurate.baiteisnikiene@ktu.lt	http://www.ppf.ktu.lt/technologijus_fakultetas.htm
Panevėžio soc. Paslaugų centras	8-45-583679	kuciauskiene@gmail.com	http://www.panspc.lt/
Panevėžio vaikų teisių apsaugos skyrius	8-45-501393	m.masiliuniene@panevezys.lt	http://www.panevezys.lt/DesktopDefault.aspx?tabid=435
Panevėžio vyskupijos Caritas	8-45-437371	grazinakac@gmail.com	http://panevezys.lcn.lt/kurija_kt/caritas/
Panevėžio darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba	8-45-581614	rsabonaitiene@panevezys.ldrmt.lt	http://www.pandarborinka.lt/pagrind
Panevėžio darbo rinkos mokymo centras	8-45-510321	linkavaite@gmail.com	http://www.paneveziodrnc.lt/
Panevėžio darbo birža	8-45-582803	infodb.panevezys@ldb.lt	http://www.ldb.lt/TDB/panevezys/Puslapiai/default.aspx
Panevėžio rajono savivaldybės administracija socialinės paramos skyrius	8-45-582936	grs.vedejas@panrs.lt	http://www.panrs.lt/
Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmų	8-45-500309	angelija.zokaitiene@chambers.lt	http://www.ccic.lt/

Akimirkos iš partnerių susitikimo Panevėžyje

Susitikimo dalyviai

Projekto moderatorė Erika Vitkevičienė skaito pranešimą tema: „Politinio dialogo formavimas: tarpkultūrinės kompetencijos plėtra įtakojant priimančios šalies gyventojų ir imigrantų elgseną. Pasirengimas trečiųjų šalių piliečių (imigrantų) integracija Lietuvoje, padėtis darbo rinkoje“

Pranešimą skaito VŠĮ Nacionalinės regionų plėtros agentūros direktorė Aida Adeikienė Tema: „Viešo sektoriaus darbuotojų ir įmonių darbuotojų, atsakingų už asmenų (imigrantų) įdarbinimą, tarp kultūrinių kompetencijų ir gebėjimų stiprinimas, siekiant palengvinti trečiųjų šalių piliečių integraciją į visuomenę ir darbo rinką“

Mūsų kontaktai:

<p>Vilniuje J.Tumo-Vaižganto g. 9/1-63a, LT-01108 Vilnius Įm. k. 225008220 <u>Direktorė Aida Adeikienė</u> Tel. +370 41 55 20 61; +370 41 55 20 61 El. paštas aida@nrda.lt</p>	<p>Šiauliuose VšĮ Nacionalinė regionų plėtros agentūra Šiaulių filialas Vilniaus g. 88, LT-76285 Šiauliai <u>Šiaulių filialo direktorė Erika Vitkevičienė</u> Tel. +370 41 55 20 61; +370 41 55 20 61 El. paštas: erika@nrda.lt, info@nrda.lt Įm. k. 301731242</p>
--	---

Projekto partneris:

LIETUVOS PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ
ASOCIACIJA

